

som passer for det. Klæderne skal skæres til Kroppen, det kan ikke nytte noget, at man „klæder sig paa Fransk og fryser paa Dansk”. Jeg mener i det store og hele, at den Ordning, vi her er inde paa at gennemføre — den almindelige Valgret til begge Ting, hvilken Form deraf for Landstinget man nu end kommer til —, er saaledes, at Ordningen passer for os. Men, som sagt, skal man ikke uden videre tage det her, som gælder et andet Sted, men noget andet er, at man jo godt kan se, hvordan Naboen har det indrettet, og maaske dog lære noget deraf. Tager vi nu Forholdene, som de er her for Tiden, har vi jo Stemmepligt for Valgmændene til Landstinget, og det samme er ogsaa foreslaaet i den Valgordning, som nu er tænkt indført til Landstinget, hvor efter Valgmændene skal betale Mulkter, hvis de ikke møder. Og det, finder jeg, er ganske i sin Orden, de, som kaares som Valgmænd af andre, maa have den Pligt at møde, i modsat Fald er det rimeligt, at de kommer til at bøde. For de almindelige Vælgere har vi jo ikke nogen saadan Stemmepligt, og jeg tror heller ikke, vi skal gaa til at gennemføre den. Det er jo et Middel, der forudsætter, at man ikke tror paa, at Folk i Almindelighed vil gøre deres Pligt, og saa galt tror jeg ikke, at det er her hos os. Men jeg vil dog sige, at en Smule Opmuntring kunde ikke skade. Der var en gammel Præst, der talte om Straf i Skolen, og han brugte den Vending: „Jeg mener nu for øvrigt, at det skader ikke, om man en Gang ved Lejlighed giver Børnene en Haandsrækning”. Saaledes kunde jeg være tilbøjelig til at sige, at det skadede ikke, om man gav Folk en Haandsrækning, dog ikke just paa den Maade, som Præsten tænkte med Hensyn til Børnene, men en Haandsrækning af samme Art som den, man har givet i Holland, nemlig at sende Folk en venlig Indbydelse med Henstilling om at give Møde. Jeg har lagt Mærke til, at naar man, hvis der skal indvarsles til et Møde, sender Sedler omkring fra Hus til Hus, til de enkelte, virker det ganske anderledes end Avertissementer i Bladene eller Bekendtgørelser paa anden Maade. Dette, at Seddelen kommer ind i Huset, ind til den enkelte, virker ganske anderledes, og de møder meget snarere; og hvis der nu her ligesom i Holland kom en venlig Indbydelse ovenfra med Henstilling om at møde — thi Sedlerne skulde helst udarbejdes af Regeringen, sendes til Kommunerne og derfra sendes omkring til de enkelte Vælgere —, vilde det for hver enkelt være en Paamindelse om at gøre sin Pligt,

og Paamindelsen vilde være fremsat i en saa smuk og høflig Form, at ingen vilde kunne føle sig stødt derover. Jeg tror, at det vil være anbefalelsesværdigt, ikke mindst fordi vi vil faa omtrent en Fordobling af Vælgernes Antal, dersom det Lovforslag, vi arbejder paa at faa gennemført, gaar igennem. Man har jo klaget over, at Kvinderne ikke er mødt saa talrigt, som de burde, ved de kommunale Valg, og noget er der vel deri. Det kan ikke nægtes, at Valgdeltagelsen fra Kvindernes Side ved de kommunale Valg just ikke har været overvældende stor. Men har man en Rettighed, er det ogsaa rimeligt, at man bliver mindet om, at der er noget, der hedder Pligt, naar blot det sker paa en høflig og hensynsfuld Maade. Jeg henstiller derfor til Udvalget at overveje denne Sag.

Dernæst vil jeg gerne udtale mig om selve den Valgmaade, som skulde anvendes. Jeg maa sige, at jeg i flere Henseender deler de Betragtninger, der derom blev fremsatte af det ærede Medlem fra Lange-land (P. Munch). Det gælder særlig Valgene ved Sendemændenes Sammenkomst og til sidst ved Valgmændenes, hvor Landstingsmændene skal vælges. Heller ikke jeg er særlig glad ved den Listevalgmaade efter det d'Hondt'ske System, som Regeringen har foreslaaet anvendt ved disse to Valg, men mener, at den saakaldte Andræs'ske Metode under den Form, vi nu anvender den ved Landstingsvalg, vil være at foretrække. Jeg siger selvfølgelig ikke dette, fordi jeg vilde foretrække et andet Valgrundlag end de kommunale Raad. Det kommer ikke denne Sag ved, i saa Henseende vil der ikke blive nogen Forskel; den Forskel, der vil blive med Hensyn til Valgret og Valgmaade, ligger paa et helt andet Omraade. Hvis man tog en Aldersgrænse, som jeg ønsker, vilde man straks være i direkte Forbindelse med Urvælgerne ved Valget til Landstinget, og saa maatte man der anvende et Listevalg. Det maatte man begynde med, naar man ikke forud kan beregne, hvor mange der vil stemme; derfra kom man saa straks over til Sendemændene og Valgmændene og videre frem til selve Valget. Men som det nu er foreslaaet, faar man ikke ved Landstingsvalget med selve Urvælgerne at gøre, idet disse vælger Sogneraadene, maaske 3—4 Aar, før end der skal vælges til Landstinget. Men dette berører altsaa, som sagt, ikke selve det Spørgsmaal, her er Tale om, nemlig om det er heldigt at anvende den Listevalgmaade, som Regeringen har foreslaaet, eller om det ikke vilde være heldigere at